

Štát - Bulharská republika (Bulharsko) :)

Dejiny

Okolo roku 3500 p.n.l. - územie dnešného Bulharska osídlili polokočovné kmene zo Strednej Ázie, vďaka ktorým tu nastal v **5. storočí p.n.l.** rozvoj Tráckeho kráľovstva.

V polovici 1. storočia n.l. - oblasť kolonizovali Rimania.

Od 3. storočia - útočili na územie Góti, Huni, Bulhari a Avari.

V 6. storočí - oblasť osídlili slovanskí pastieri.

Roku 679 - slovanských pastierov napadli bulharské kmene, ktoré tu v **rokoch 681-1018** vytvorili pod vedením chána Asparucha prvú bulharskú ríšu a prijali kultúru slovanskej väčšiny.

V 9. storočí - už boli Bulhari na Balkáne významnou mocnosťou.

Roku 855 - po návšteve Klimenta a Nauma na území Bulharska, žiakov Cyrila a Metoda, sa v krajine upevnila pozícia kresťanstva. Kliment a Naum sa významne zaslúžili o rozvoj slovanskej literatúry na území Bulharska^[1].

Roku 864 - prijal cár Boris I. ortodoxné východné kresťanstvo ako oficiálne náboženstvo svojej krajiny.

Roku 870 - nezávislosť bulharskej cirkvi uznal byzantský cisár, čo spôsobilo upevnenie vzťahov medzi Byzantskou ríšou a Bulharskom.

Roku 893 - Boris I. vymenoval na trón svojho tretieho syna Simeona (864/865/866-927).

Simeon I. Veľký je označovaný ako prvý bulharský cár, jeden z najvýznamnejších panovníkov starej bulharskej ríše, za ktorého vlády (893-927) dosiahol bulharský štát najväčší rozmach a politický význam. Okrem iného dokončil poslovančovanie Bulharov, bojoval proti Byzantskej ríši^[2], počas jeho vlády sa zo Sofie stalo veľké centrum osvietenia a kolíska slovanskej literatúry^[3], vznikli i prvé súdnicke zákony Bulharska.

Roku 927 - sa cár Simeon I. vyhlásil za „Cára Bulharov a Grékov“ a povýšil bulharské arcibiskupstvo na patriarchát.

Roku 1018 - bolo Bulharsko začlenené do Byzantskej ríše.

Roku 1185 - vznikla druhá Bulharská ríša, ktorá s výnimkou Grécka ovládla väčšinu Balkánu.

V polovici 14. storočia - nastala invázia osmanských Turkov, ktorí **roku 1396** Bulharov definitívne porazili a vládli im nasledujúcich päť storočí.

Roku 1396 - začala Osmanská nadvláda.

Roku 1908 - bola dosiahnutá nezávislosť.

Roku 1939 - vstúpila krajina do 2. svetovej vojny na strane Osi.

Roku 1944 - Červená armáda vstúpila do Bulharska.

Roku 1946 - bola vyhlásená republika.

Roku 1947 - bola schválená ústava sovietskeho typu.

Roku 1971 - prezidentom krajiny sa stal Todor Živkov (1911-1998).

Roku 1989 - Živkov bol obvinený z korupcie.

Roku 1990 - sa uskutočnili prvé pluralitné voľby po 44 rokoch. Voľby vyhrala bývalá komunistická strana, Bulharská socialistická strana (BSS).

Roku 1991 - bola prijatá nová ústava. BSS bola vo voľbách porazená.

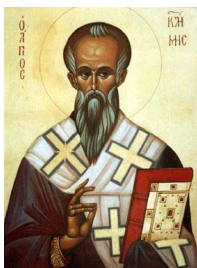
Roku 1996 - bol zavraždený bývalý predseda vlády Andei Lukanov (1938-1996).

Roku 1997 - vypukli v krajine štrajky a demonštrácie. Voľby vyhrala Únia demokratických síl.

^[1] V krajine rozširovali aj slovanskú abecedu – hlaholiku. Neskôr tu bola vytvorená aj cyrilika, ktorá postupne hlaholiku nahradila.

^[2] Výsledkom týchto bitiek bolo postupné rozšírenie územia bulharskej ríše smerom od Jadranského mora na západe až k Čiernemu moru na východe.

^[3] Do bulharskej staroslovienčiny boli preložené byzantské teologické a právnické knihy.

sv. Kliment

sv. Naum

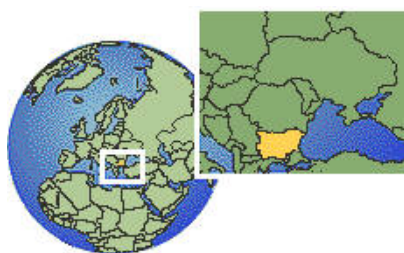
Boris I.

Simeon I.

Bulhari

Slovanský národ, ktorý tvorí viac ako 90 % obyvateľov Bulharska, okrem nich tu žijú i Turci (kompaktné skupiny v severných a južných oblastiach, Rómovia, v mestách Armíni, Židia, Rusi a v Černomorí skupiny Grékov. Mimo Bulharsko žijú Bulhari najmä v priľahlých oblastiach Rumunska, Grécka, Turecka, v Maďarsku, Ukrajine a v štátoch bývalej Juhoslávie. Jazyk patrí k južnej skupine slovanských jazykov indoeurópskej rodiny, je tu patrný vplyv turkménskych a balkánskych jazykov. Bulhari písali gréckou uncíalou, na jej základe bolo roku 886 vytvorené Konštantínom a Metodom písmo (najsôr v hlaholike a potom v cyrilike, ktorá vznikla na území Bulharska), z ktorej sa vyvinula dnešná bulharská azbuka. Veriaci sú väčšinou pravoslávni, časť protestanti a katolíci; v Rodopoch sú niektorí Bulhari muslimovia (prv označovaní Pomaci). V etnogenezii Bulharov zohrali rozhodujúcu úlohu slovanské kmene, ktoré v 6.-7. storočí asimilovali miestne kmene Trákov a prebrali niektoré prvky ich kultúr. Druhým komponentom boli tzv. Protobulhari (Bolgari - zväz turkménskych kmeňov), ktorí v 2. polovici 7. storočia prišli na Balkán z východoeurópskych stepí, podrobili si slovanské kmene, prebrali ich kultúru a spoločne so Slovanmi vytvorili slovansko-bulharský štát. V 9.-10. storočí sa z obyvateľov tohto štátu vytvorila jednotná slovansky hovoriaca národnosť, ktorá sa nazývala Bulhari. Proces národného uvedomenia bol spomalený tureckou okupáciou (14. storočie-1878), bulharský národ sa začal formovať až koncom 18. storočia. Výsledkom zložitého historického vývoja je charakter tradícií bulharskej kultúry, ktorá je syntézou prvkov slovanských a protobulharských, ovplyvnených Byzanciou a Tureckom. Základným spôsobom obživy je poľnohospodárstvo, záhradníctvo, chov dobytky, po druhej svetovej vojne začal narastať podiel priemyslu.

Ako sa správať v cudzine

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.